

Rank or the Minister for State. There are 23 Ministers. I do not know who is who. I am confused. I suggest that every Minister should have a board before him.

Sri D. DEVARAJ URS.—If you want I can send the Government Order where you can find who is who.

Sri C. M. ARUMUGAM.—Is it possible to remember all the names?

Sri D. DEVARAJ URS.—It may not be possible to remember the name of the Hon. Members also.

Sri C. M. ARUMUGAM.—I want the extract copies of the statement made by Sri K. H. Patil. We want to raise a privilege motion.

MADAM SPEAKER.—We will see to it.

Revised Budget Estimates for 1972-73—Demands for Grants **[Demand Nos. 10, 13, 29, 30, 45, 46 and 12]**

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—On the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 5,94,28,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 10 ‘General Administration’.”

MADAM SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 5,94,28,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 10 ‘General Administration’.”

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, On the recommendation of the Governor, I beg to move:

“That a sum not exceeding Rs. 10,84,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 13 ‘Police’.”

(SRI D. DEVARAJ URS)

“ That a sum not exceeding Rs. 17,05,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 29 of ‘I. N. E. and D. Works (Commercial) ’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 4,51,70,000 inclusive of the sum granted ‘on account,’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 30 ‘I. N. E. and D. Works (Non-commercial) ’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 35,12,80,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st Day of March 1973 in respect of Demand No. 45 ‘Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage works (Commercial) ’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 96,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st Day of March 1973, in respect of Demand No. 46 ‘Capital outlay on I. N. E. and D. Works (Non-Commercial) ’.”

MADAM SPEAKER.—Motion moved :

“ That a sum not exceeding Rs. 10,84,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 13 ‘Police’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 17,05,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 29 ‘I. N. E. and D. Works (Commercial) ’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 4,51,70,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 30 ‘I. N. E. and D. works (Non-commercial)’.”

“ That a sum not exceeding, Rs. 35,12,80,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No 45 ‘Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)’.”

“ That a sum not exceeding Rs. 96,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day March 1973, in respect of Demand No. 46 ‘Capital outlay on I. N. E. and D. Works (Non-Commercial)’.”

Sri R. D. KITTOOR (Minister of State for Home).—On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“ That a sum not exceeding Rs. 1,04,50,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No. 12 ‘Jails’.”

MADAM SPEAKER.—Motion moved :

“ That a sum not exceeding Rs. 1,04,50,000 inclusive of the sum granted ‘on account’, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1973, in respect of Demand No.12 ‘Jails’.”

All the Demands are before the House for discussion.

Sri D. DEVARAJ URS.—Kindly permit me to leave the House as I have to go to the upper House to answer the first Question which is in my name.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನವೇಶದಲ್ಲಿ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಇಡೀ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಲಹೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕಠಿಣವಾದಂಥ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಈ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಧಾಟಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿದ ಮರುದಿವಸ “I am proud of my cabinet.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತದನಂತರ ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಒಹಳ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ನಾನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೀತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಳವಳ” ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. 90 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಎಡೆಗೊಟ್ಟಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆದರೂ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವರು ಹೊಸಬರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿತು; ಎಂದು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಆರೋಪಿಸುವ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗುಣ ಮಟ್ಟ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಅವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನೀತಿ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕ್ಯಾರಿಕ್ಚರ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೋಡ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಡತೆ ಬೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕೋಡಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಳೆದುಹೋದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟಿನಿಂದ ಸರಿ ತೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೋಡ್ ಇಲ್ಲ ನಿಮಗೂ ಕೋಡ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿತರಣೆ ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೋಡಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದುಹೋದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡತೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಸಂಶಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 91 ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಡರ್‌ಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಅವರಿಗೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯ ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ, ಅಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವ ವಾದ ಒಂದು ಚಳುವಳಿ ಮೊದಲಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸಿದ್ದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಳಿಯಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣೆಯವರೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಆಡಳಿತ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಆರೋಪ ರಹಿತವಾದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಾನಂದ ಅವರು ಬೆಳಗಾಂ ನಗರದ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೇವಲ 6 ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮುಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಒಟು ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನೋಡಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಏನು ದೋಷವನ್ನು ಬಗೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬಹುದು ಅದು ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಧರ್ಮವೀರರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ನಡತೆ ಇರಬೇಕು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ 1967ರಲ್ಲಿ ಗೌರವ್ ಅಡ್ವಾನ್ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅವರ ಮುಖಂಡರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮನನೊಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣೆಯವರೇ ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಇರುವಾಗ, ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಕರಪ್ಷನ್ ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಿಡ್ನಿ ಎಕ್ಸ್ಪ್ಲೇಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ “ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನಿಕೆಯೇ ಕರಪ್ಷನ್‌ಗೆ ಕಾರಣ” “Urs blames women for corruption” ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿರೋಧ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ದುಡ್ಡು ಹೊಡೆದರೆ ಅವರ ಹೆಂಗಸರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? “Urs blames women for corruption” ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಒಪ್ಪಿದಾರೆಯೇ?

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—In the garden Adam was all right. When Eve was planted, temptation started.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿಧ್ವಂಸ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಾಯಕರು ಇತರಕುಟ್ಮಾಕ್ಯ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಪೊಲೀಸರ್ ಕನ್‌ವೀನಿಯನ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಮರೆತು ಇದ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ 12 ವರ್ಷ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ, it is for our Convenience. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಜೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಆತನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ದ್ರಾಂಕಿನಿಂದ 60 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ನಗರವಾಲ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಸತ್ತುಹೋದರು. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಫೀಸರೂ ಸತ್ತುಹೋದ. ಕೇನು ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಮುಖಂಡರುಗಳು, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರುಗಳ ಒಂದು ನೈತಿಕಮಟ್ಟ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನೀವು ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಲಘುವಾದ ಮಾತು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಕೂತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನು ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ, ಎಷ್ಟು ಜನವೆಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೇ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನುಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 6,000 ಅಥವಾ 8,000 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಲೆಖ್ನು ಎಂದು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ತಾವು ಕೂಡ ಆ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕತನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದಿರಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ಲೆಖ್ವ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಂದು ಈ ಆಸೆಂಬ್ಲಿ ಡಿಸಾರ್ಸ್ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ, ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಇರಲಿ, ಅಥವಾ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಸರ್ಕಾರ ಬರಲಿ, ಕಳ್ಳ, ಳ್ಳನೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅನೀತಿವಂತ ಅನೀತಿವಂತನೇ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅನೀತಿವಂತರು ಅನೀತಿವಂತರಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ಅನೀತಿವಂತರು ನೀತಿವಂತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಅನೀತಿವಂತರು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ನೀತಿ ವಂತರು ಅಥವಾ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯವಂತರು ಎಂದು ಹೇಳುವು ದಾದರೆ ಅದು ಹುಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮೊದಲೇ ಅಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವು ಭ್ರಷ್ಟಾ ಚಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇ ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ತಕ್ಕಂಥ ವಾದ ಏನಿದೆ ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ತಿರುಳಿಲ್ಲ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮೂಡಿರಬಹುದೆಂದರೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪೂಕ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು. ಇದೇ ಒಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಸರ್ಕಾರ ಇತ್ತು, ಅದು ಧರ್ಮಭತ್ತ ವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಸಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಲಘುವಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹುಸಿಯಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಮರಾಧೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನೇನು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಹೋದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪರದಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಪರದಿಯಾಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಟಾರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೋಟೋ ತೆಗೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಹ ಲಘುವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆದಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಹಲವಾರು ಕಣ್ಣುಗಳು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂದು ಜನರು ಜಾಗೃತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿದಿನದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡು ವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 90 ದಿನಗಳ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಕಳವಳ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರೇ ಒಂದುಕಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ದೊಡ್ಡವರ ಮುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೆಳಗಿನವರು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿರುವವರು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಸ್ಟೇಷನಲ್ಲಿರುವವರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೊದಲು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ನಂತರ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನಾಯಕರುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ

ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಮೊದಲು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಂತರ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಎಂಬುದು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದ್ದಂತೆ ಇದೆ. ಇದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರದೆ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಬಾಡಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯದ ಅನುಕೂಲ ಕೋಸ್ತುಕರ ಅದನ್ನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಬಾಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಯಾರೋ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್‌ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಆ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಡ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡದೆ, ತಮಗೆ ಆಗದವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನಿರುತ್ತದೋ ಅದು ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನೆರವೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗೆ ಸ್ವಾಚ್ಛಂದ ಶಮನ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಂಡಿ ಪೆಂಡೆಂಟ್ ಬಾಡಿ ತರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೋಕಪಾಲ ಮತ್ತು ರೋಕ ಆಯುಕ್ತರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅದರ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು, ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಹ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಪಾಡು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರಲಿ, ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಈಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಬಾಡಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೊಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಸುದ್ದಿವೇಳೆ, ದುರ್ದೈವವೇಳೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ನಂತರ 15 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಲಿಂಗಾಯಿತರ ರಾಜ್ಯವಿತ್ತು. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮೇಜರ್ ಕಮ್ಯುನಿಟಿಗೆ ಸೇರಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ಭಾವನೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎರಣ್ಣ ಗೌಡರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನೊಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿ ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇತರೇ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಒಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಈ ಜನಾಂಗದ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಈ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲರೂ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕನಿಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮನನೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾದರೂ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಆರ್ಪುಗಂ.—ಯಾವ ಯಾವ ಕೋಮಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ, ಆಯಾ ಕೋಮಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ರೈಸ್ತಿಯನ್ನರು, ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರೀತಿಯಿಂದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒದಗಿಸಿದರೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

2-30 P.M.

ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅವರವರ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರೇನು ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ನಾಲ್ಕುಜನ ಮುಖಂಡರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯವರು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಷನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್‌ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಅವರಿಗೆ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಶಕ್ತಿಯಮೇಲೆ ಮೆರಿಟ್‌ನಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಕೋಟಾದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಲಾಸಿನ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಅವನು ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಆ ಹುಡುಗನ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಕಿಡಿದು ರಿಜರ್ವ್‌ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಡಿಡೆಕ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬದರಾಯಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮೊಸೈ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡ ಒದ್ದಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಬ್ ಕಮಿಷನನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಕಮಿಷನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಯಾವ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದವರ ಪರವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದ ವೀಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ಒಂದು ಹೊಸ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಾದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತಹ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಾವು

ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮೈನಾರಿಟಿ ಪಂಗಡದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಅಚಾರ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾನಿಯವರು ಬರೆದಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಅನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು, ಮೈನಾರಿಟಿಯೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮೈನಾರಿಟಿಯೇ, ಲಿಂಗಾಯತರು ಮೈನಾರಿಟಿಯೇ ಅಥವಾ ಹೆಜನರು ಮೈನಾರಿಟಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಪ್ಪುರು, ಪರಿಣತರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಓದಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹುಶಃ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಯಾರು ಯಾರನ್ನೂ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಜಾತಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷದ ಪರಮಾವಧಿಗೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಜನಾಂಗದವರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅವರು ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಿಲ್ಲಲಿ ಎಂದು ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಕೇಳಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್‌ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನಾಂಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಸಿವಿಲ್ ಲಿಸ್ಟ್ ನೋಡಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 210 ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ಕೇವಲ 5—6 ಜನ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲೂ ಇನ್ನು 3—4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯತರು ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಾವು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGAM (K.G.F.).—Sri Deve Gowda was good enough to point out that in the entire Mysore State Civil Service there were about half-a-dozen Vokkaligars in the I.A.S. cadre. It is very unfortunate that although there were two or three Vokkaligar Chief Ministers for a period of nearly 10 years and thereafter Lingayats, there are hardly 6 Vokkaligars in the I.A.S. cadre as against a strength of 210. So let us make reservation for them also as well as other communities. Although Vokkaligars and Lingayaths were Chief Ministers continuously one after another, the Leader of the Opposition, who happens to be a Vokkaliga, says that there is no adequate representation of Vokkaligars in the I.A.S. cadre. Therefore these two communities should be treated as backward and given proper representation. Therefore, I would suggest that an enquiry may be held into the point raised by Sri Deve Gowda. Naturally the matter raised by him requires investigation.

Sri M. MALLIKARJUNA SWAMY.—In a given period with the available facilities, they have not done well. The modern emphasis is for the development of other communities.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇವತ್ತು ನಾನು ಏಕೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದರೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಕೋಮುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಣ್ಣ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆನಷ್ಟೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಅದರಲ್ಲರಕ್ಕೂ ಇತರ ಜನರು ಮುಂದುವರಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ನಾಗಮಂಗಲದಿಂದ ಬಂದ ಜವಾನರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಇರಾಬೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಎರಡು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟರ್ ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಇತ್ತು? ಇದನ್ನು ನೀವು ಆಡಳಿತದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ; ಅಥವಾ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಇವತ್ತು ಸ್ಟೇಶನ್ ಐ. ಜಿ. ಪಿ. ಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನಿತ್ತು? ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಬಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಆಗಿವೆ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ದರಬ್ಬೆಯೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಈ ರೀತಿ ಯಾರಿಗೋ ಫೆವರಿಟಿಸಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸರಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು 15,000 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಇದು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವ ವ್ಯಾಪಾರ? ಜನರು ಇದತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಬ್ಬೆಯವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿತು. ನನಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ನಿಮಗೆ ಏನು ದೇವೇಗೌಡರ, ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇನೆ ನನಗೆ ಸಹ ಆ ಪೋಸ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು. ನಾನು ನನ್ನ ಪೈಕಿಯವರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ, ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕರಿಗೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪಾತಾ ಪರಣ ಉಂಟಾಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿದೆ. 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಹುದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆರೋಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ರಾಮದುರ್ಗ).—ತಾವು ಈ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಧಾರವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಲಾಂಜಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ 'ದೇವೇಗೌಡರೇ ಹೀಗೆ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು ಏನು ಮಾಡುವುದು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಡಿಸಿಪ್ಲಿನ್ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅಷ್ಟೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಈ ರೀತಿ ಹಣ ವನ್ನು ಬಿ. ಜಿ. ಪಿ. ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಅಥವಾ ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ, ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಹಣವ ವ್ಯವಹಾರ ಅಲ್ಲ ನಡೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರ ಮುನ್ನ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಅವರು ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಾಗಲೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಆದಾಗಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದತ್ತು ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲ, ನೀವು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣರವರು, ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ್ದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನಾನು ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದ ವಿರಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಇದ್ದಾಗ್ಯೇ ಎರಕ್ಕಿಬ್ಬರ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇಗ್‌ಮನ್ ಮೇಲೆ ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಿದರ್ಶನ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾದರೆ, ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ರೀತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸೆರೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾನು ಏನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಧಾರವಾಗಿ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎದೆಗೊಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಏನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸಂಬಂಧಿಕನೂ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪಾತಾಪರಣ ಬೆಳೆಯಿತಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ, ಕಾವೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೊಸಾದಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಒಡೆದಾಗ ಆ ಕಡೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 10-15 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪೂಜ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 120 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಯೋಜನೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೂಕಾಲು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ನೀವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಇಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂತಹ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನಿಮಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು 1969ನೇ ಇಸವಿ 20ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿಯಂದು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ನಿಮ್ಮ ರಿಸೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದವರು ಈಗ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲರಿಂದಾಗಿ ನಿಮಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಚಣೆ ಏನು? ಏನು ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ? ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳವಾಗಿ ದೋಷ ಮಾಡಿತು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹಲವಾರು ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಶೋತ್ತರವೇಳಿ ಯೊಲ್ಲೆಯೂ ಸಹ 1924ರ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಹಿಂದೆ ರೋಗೋಪ ಯೋಗಿ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂಬುದು ಈ ಸಭೆಯ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ನೋಡಬಹುದು. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮರುಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕಾವೇರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ಲಾನುಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಎನ್‌ಮೇಟುಗಳೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅಮರ್‌ಗಂ ಪ್ರತ್ಯೇಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. We have not yet prepared plans and estimates, that is what he has said. ಅಲ್ಲ ಇದುವರೆಗೂ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ, ಹಾರಂಗಿ, ಕಪಿನ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 1960ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದೀಚೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಿವೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ 1965ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲ ಏನು ಕೆಲಸಗಳಾಗಿವೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೀವು ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದಿಂದ ನೋಡುವುದು ಬೇಡ. ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನ ವಿವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಕಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಲು ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ರಚನೆಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಾದಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಹ ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಕಾಕತಾಳನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು. ಆ ವಿಷಯ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಗೆ ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು, ರಿಟೈರ್ಡ್ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮತ್ತು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಆಫೀಸರ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅನಾಲ್ಕಿಯರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸ್ಥಗಿತವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—We are going on with the work and we will go on with the work ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು we will go on with the work ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 30 ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲ ಈಗ ಕೇವಲ 500 ಜನರೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗುವವರು ಯಾರು? ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿರಬೇಕೆಂದರೆ, 30 ಸಾವಿರ ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

500 ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಾಳೆ ನೀವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೋಷದೋಷಗಳನ್ನು ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನೂ ಸಹೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ನೀವು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಎಲ್ಲರಮೇಲೂ ಗದಾಪ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾದರೆ, ಬಹುಶಃ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಆಗಿರುವ ಒಂದು ಟೆಂಪೋರವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮೇಲೆ ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಟೆಂಪೋರವನ್ನು ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. 30 ಸಾವಿರ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಈಗ ಕೇವಲ 500 ಜನರೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿಸಲಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಫೈನಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲರತಕ್ಕ ನಿಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾಳೆದಿನ ಬೇಕಾದರೆ ಇವರೇ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಿ, ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 500 ಜನರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿಗೆ ನನ್ನ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಈಗ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಲೂ ಕೆಲವರು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೂ ಕೆಲವರು ಆರೋಪಣೆಗಳು ಬಂದುವು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರೇ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1924ರೊಳಗೆ ಏನೊಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕಮಿಟಿ ಇತ್ತೋ ಆ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಾನು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಿದೆ ನಿಂತಹೋಗಿದೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಡಿಸ್ ಸೆಲ್ ಅವರ ವರದಿಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರ ಪೇಪುಂಟನ್ನು ವಿತ್‌ಹೋಲ್ಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆತ ಒಬ್ಬ ಕೇವಲ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್ ಆಫೀಸರ್. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದುಹಾಕಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ರೋಷದೋಷಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರೇ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

Sri D. DEVARAJ URS.—Let us not say anything about individual officers. After all if he has done anything contrary to rule or regulation that should be pointed out. Ultimately it is our responsibility.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಏನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿಮೇಲಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ನಿಜ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುವವರು ಯಾವುದಾದರೂ ರೋಷದೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಬಂಡಿತವಾಗಿ ಜಾರ್ಡ್‌ಷ್ಪೀಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ತಪ್ಪುಕ್ರತಾನೆ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುವುದೆಂದರೇನು ? ತಮಗೂ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಇದೆ. ನಮಗೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ನೀವು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಾನು ನಿಜವಾಗಿ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನೀವು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ತಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರ ಒತ್ತಡ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಇವತ್ತು ನೀವು ಆ ಪಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಇನ್‌ಸೈಕ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡಲೇ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಣ್ತಾರೆ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಅಡಚಣೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್‌ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದು binding on all the three States ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್‌ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬೈಂಡಿಂಗ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—It is there in the press.

Sri D. DEVARAJ URS.—Did you not read what I have stated in the Press ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I have read that also. I have read what K. L. Rao has said. It is clearly stated that the recommendations of the Committee is binding on all the three States and the matter is finalised.

Sri D. DEVARAJ URS.—There is no recommendation. I am telling the House categorically that this Committee has nothing to do with the recommendations. The Committee is only to find out facts.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—If that is so, where was it necessary to have a judicial officer ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is because it was found necessary.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ನ್ಯಾಯವಾದಂಥ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಜ್ಯುರಿ ಬಾರದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೇಳಿದರೆ, ತಾವು ಅದನ್ನು ಆಫೀಸಿಯಲ್‌ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈಗ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಜ್ಯುರಿಬಾರದಂತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಎಂದು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಮೇಜರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಕಂಟ್ರೋಲಿಗೆ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. The controller of the Board is a person who had been dismissed and sent home from a Company.

3-00 P.M.

Sri D. DEVARAJ URS.—You please verify it.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದವರು. ಅವರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮೇಜರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲರ್‌ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ರೇಶ ಏಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಿದರು ಅನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಬರುತ್ತೆ. ಆಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೋ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದಲ್ಲ ನಾರಾಯಣ ರಿಮಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಯನ್ನೇ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಹೀಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ನಾನು ಹಾಗೆ ಯಾರ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಏಕಾಏಕಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ವಸ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹಗರಣಗಳಾದವು....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಈ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ.....

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I will certainly quote as to what you have said, what Mr. Nanje Gowda has stated with regard to major irrigation. I want to know why such an officer was brought there ? An honest officer Mr. Balekundri was transferred just to see that they could take whatever decision they wanted. I wish to mention that Mr. Balekundri was a man above board.

ಈ ದಿವಸ ಈ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ತೆಗೆದು, ವಿನಾಕಾರಣ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅವರನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಇಡೀ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಂಥ ಅನೇಕ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಯಾರ ಅಡ್ಡೈಡ್ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಂದ ವರ್ಗಮಾಡಲಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಳಿತ ಇವತ್ತು ಇಷ್ಟು ಸಡಿಲ ಆಗಿದೆ. ಆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ನಾರ್ತ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ದಕ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದವರೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಗ್ರಾಂಡ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೋ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ತಮ್ಮ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊರಗಡೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಹೊರಟರೆ 5—6 ಕಾರುಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೊರಟರೆ ಆತನ ಹಿಂದೆ 40—50 ಕಾರುಗಳು ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿರುವಾಗ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೊಕ್ಕವಾದ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಮ್ಮ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಟೇ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಡ್ಡಿನಿಷ್ಟೇ ಇನ್ನಿಲ್ಲ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಂದಲವಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಅಡಳಿತವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಚಿವರು ಕಳೆದ 2—3 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕೋಟಿ ದುಡ್ಡು ಹೋಗಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ದುಡ್ಡು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅವರನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದು ಒಂದೇ ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಹಾ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾಬಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆ ಇದೆ; ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಗೈರಿಂಗೊ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಆ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳೇನಿವೆ ಅವು 1974 ರೊಳಗೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸರಿಯಾದ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತರೆ ತಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ 1974 ರೊಳಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀವಿಷರ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಯವರೆಗೂ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1945ರೇ ವರ್ಷದ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಅರಮನೆಗಳನ್ನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ಏಲಯನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನ್‌ಏಲಯನೇಷನ್ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಮೂರು ಅರಮನೆಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂದರ ಮೈಂಟನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವಂತೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಪರಿಭಾರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಮ್ಯೂಜಿಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರು ಅರಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮ್ಯೂಜಿಯಂವಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಇನ್ನುಳಿದ ಎರಡು ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಜರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಒಂದ ಕೊಂಡು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಮೂರು ಅರಮನೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಭಾರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು ? ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ಎರಡು ಅರಮನೆಗಳೆಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬುನಾಮುನಿನವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಮಂದಿರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದಾಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಇರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಆ ಭಾವನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೇಳುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಬಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೆ ಡೆಲಿಗೇಟ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊರಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಜಿಆರ್ ಕಮಿಷಿಯವರು ದಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಇಂದು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು, ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ದಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರಿಬೇಕು, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಕುಂ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಡ್ಯೂಯರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರಿಗೆ ಮಾನ್ವರ್ ಯಾರು ? ಎಕ್ಸಕ್ಯುಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ ಹಿತದತ್ತದೇಕೆ ಅಥವಾ ದಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹಿತದತ್ತದೇಕೆ ? ಇದರಿಂದ ಡ್ಯೂಯರ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸ ತಾವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಇಂಗಿತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರ ಕುಂದುಕೊರತೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಇಂಥ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದರೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿನೋಡಿ. ನಮಗೂ ಆಸೆಯಿದೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮುಘರ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಿ.ಟಿ.ಎಸ್. ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಮೇರೆ ಅದು ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ಇಂದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಹೊಸ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು, ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ರೇಡ್ ಟೇಪಿಸಂ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್ (ಹಾನಗಲ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವೊಂದು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿದೆ. ಅವರು ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತತ್ಪ್ರಶ್ನೆ: ಒಪ್ಪಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು? ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಲಂಚಗುಳಿತನ ಕಡಮೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರಕಾರದಮೇಲಿದೆ. ಈಗ ಹೊಸ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಲಂಚದ ಹವಳಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಸಲಹೆ ಕೊಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಹುಶಃ ಅವರದೇ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲತ್ತು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಜಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು, ವಕ್ತಲಿಗರು ಮುಂತಾದವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುವುದು ಬಡವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮೊನ್ನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜಾತಿಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್.—ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಸರಣಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸರಕಾರ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇತ್ತು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಂದಿದೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾವು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರೋ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪಾಪದ ಹೊರೆ ಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೊರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಹಿಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆರೋಪ ಹೊರಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ.

ಒಬ್ಬ ಕ್ಯಾಮೆರಾಮನ್ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಬಡು ಎಂದು ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ್‌ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಫೋಟೋ ಗ್ರಾಫರ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಹಸಿದು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಯುವುದು ನ್ಯಾಚುರಲ್ ನೀನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇದೆ, ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು ಬೇಡ ಮೊದಲು ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಈ ರೀತಿಯ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ 25 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದುಹೋಯಿತು. ಈಗ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಜನ ನಮ್ಮನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಸಾಧನೆ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಮೂಡಿಸುವಾಗ ಅರಿತುಕೊಂಡು ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಏನೇ ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳೇ ಹೊರತು, ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿರತಕ್ಕ ಅದೃಶ ಪಕ್ಷ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈಗ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಕೂಡ ಲಂಚ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕಾರ್ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯಂತೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಲಂಚ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. 216 ಮಂದಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ವ್ಯಥಾ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ನೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮನೆ ಲೆಕ್ಕಾರ್ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದದ್ದು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದಿನ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. The gulf between the rich and the poor has widened instead of minimising it. ಇದು ಯಾಕೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಶೋಷಣೆಗಾರರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು “ಸೆಬಿಟೇಜ್” ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಶೋಷಣೆಗಾರರನ್ನು, ಅದೇತ ವರ್ಗವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಜನತೆಯ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂತಹ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಮೇಲೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿ ಯೊಬ್ಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸದಸ್ಯನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಜನ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಬಹುದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇದು ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಗಾರರ ನಡುವೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜನತೆಯನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಜನರೂ ಕೂಡ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಂತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗಾರರನ್ನು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅದು ಆಗುವುದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿವರ್ಗರು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ, ಬಡತನ ಹಿಂಗಿಸುತ್ತೇವೆ, ಗರೀಬಿ ಹಟಾಪೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ, ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುರೆಯಾವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾತವ್ಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸದೆ ಇರಲಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾವು ಬದಲಾವಣೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸದನದ ಮುಖಾಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು, ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸರಕಾರವೂ ಕೂಡ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಬಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಜನರಲ್ ಡಿಸ್ಕಕ್ಷನ್ ನಡೆದಾಗ ಕೆಲವೊಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಟೈಂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲು ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಟೈಂ ಬೌಂಡ್ (Time bound) ವಿಚಾರ ಹಾಕಿ ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ಸ್ಕ್ರುಟಿನೈಸ್ ((Scrutinise) ಮಾಡಿ ಅಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲವೇ? ಆತನಿಗೆ ಅದು ಯಾತಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವಾಯಿತು ಎಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಇದ್ದಾಗ delay amounts to corruption ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ತಪ್ಪು ತಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೂ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯು ಅವರ ಮೇಲೆಯೂ ಇದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ನಾವು ಇವೊತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಲಂಚ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದೆ. ಕೊಡುವವರು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು? ಕೊಡುವವರು ಯಾರ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಲಂಚ ಕೊಡದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಜನ, ಕೆಲವೊಂದೇ ಜನ ಲಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಲಂಚ ಕೊಡುವುದು, “Accepted policy of Society” ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್)

ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಒಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಹಾಕಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಡಿ, ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿರಿ ಎಂದು ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯ ದಾಗಿ ಲಂಚ ಕೊಡುವವನನ್ನು ಹಿಡಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಾರದು. ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಆ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುವುದು, ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾದರೆ ಆತನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಸಾರಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು.

ಇದೂ ಸಹ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಈವೊತ್ತು ಲಂಚ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಾಯಿದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಂಥ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ನೋಡಿದರೆ “ನಾನು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ” ಈ ರೀತಿ ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೂತನ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಲಂಚವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಈಗ ಏನೊಂದು ಮೆಥಡ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ, ನೋಟಿಗೆ ಪೌಡರ್ ಹಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಲಿ ಲಂಚ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಲಂಚವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುವ ನೋಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅವರು ಲಂಚ ಕೊಡುವ ತಾರೀಖನ್ನು ನೂಟಿಸಬೇಕು. ನಂತರ 24 ತಾಸಿನೊಳಗಾಗಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನೋಟುಗಳು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದು ಲಂಚದ ಹಣವೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು. “Under other strong circumstances, it shall have to be presumed that it is a bribe. If the note as mentioned was found in the possession of the officer, it shall have to be presumed it is an act of corruption”.

3-30 P.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಪಂಚನಾಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿರಾರು ಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿಚ್ಛಿನ್ ಒಡೆಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. There must be a clear provision that once a document is created, it should not be rejected though it is not supported by the witness of the said document.

ಇನ್ನು ರೀಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬುನಾದಿಯಿಂದಲೂ ಬಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಪದ್ಧತಿ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಡದು. ಆದರೆ ಈಗ ರಿಟೈರ್ ಆದವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ರೀಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಿಟೈರ್ ಆದವರು ಮತ್ತೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ದೇಶದ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ “ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಪರ್ಸೊನರ್” ಕೂರತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. Under any circumstances ರಿಟೈರ್ ಆದವರಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ರೀಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಇಡಬೇಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಂದೆ ಮಗ ಇಲ್ಲೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲೇ ರಿಟೈರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಅಂಥಾ ಅಫೀಸರ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ

ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆತನನ್ನು 3 ವರ್ಷದ ಮೊದಲೇ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೈಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡಬೇಕು. ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಠಿಣಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. Class I and II Officer should not be in their own district. Class III officials should not be in their own Talukas. Class I and II Officersನ್ನು ಒಂದೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಬೇರೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡಿ. ಅದರಂತೆ Class III officials ನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ನೇಟೀವ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ. Class III Officials ಎಂದರೆ including teachers, Co-operative institutions and Local Bodies, Taluk Development Boards ಇವರನ್ನೂ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ಅವರವರ ನೇಟೀವ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ನೇಟೀವ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮನೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಂದು ಬಿಸಿನೆಸ್ ರೀತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ನೇಟೀವ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸ್ವಂತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯವರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಿರಾಪರಾಧಿ ಸಮಾಜ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಾಟೀಲರು ಸರ್ಕಾರಿ ಇದ್ದಾಗ ಯಾವ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಆ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಮನುಷ್ಯನ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಮೇಲೆ, ಏನೇ ಆದರೂ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ it should be enquired into by an independent body and not by the higher officers of the same department.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಬರೀ ರೊಕ್ಕದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿ ದಿಂ ಅಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಎಂದರೆ ಫರ್ನಿಚರ್, ಭಂಗಾರ, ಆಸ್ತಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಈ ಅಕ್ರಮದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದುದನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಲಂಚ ದಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. That property shall have to be presumed as a wealth acquired by corruption and the person who has acquired it should be dismissed or penalised and if he is a retired Officer, his pension should be stopped. ಕೆಲವು ಅಫೀಸರ್ಸ್ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇಮ್ಮೊನಿಟಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. If an illegal act is committed intentionally by an officer his attitude must be considered as an act of corruption. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಹಕಾರಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಅಫೀಸರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲುಗಡೆ ಅಫೀಸರವರೆಗೂ ಇಮ್ಮೊನಿಟಿ ಇದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ರಿಕವರಿಂಗ್‌ಗೆ ಲಮಿಟೇಷನ್ ಪೀರಿಯಡ್ ಮುಗಿದುಹೋದರೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಸೂಚಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಅಫೀಸಿಯರ್ಸ್ ಡಿಲೇಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ರಿಕವರಿ ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ರಿಕವರಿ ಮಾಡಲು ಲಮಿಟೇಷನ್ ಪೀರಿಯಡ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅವರಿಂದ ವಸೂಲಾಗಬಹುದಾದ ಒಂದು ಸ್ಕೋಪ್ ಇರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವರು ಗಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸುವುದನ್ನೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಲು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. A Committee is to be formed to scrutinise the assets and liabilities of the retired officers and also the Government servants who are in service. A vigilance committee will have to be established in each District for all purposes as stated above.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸಿ. ಶೆಟ್ಟರ್)

ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹಳ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳೂ, ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಯಾವುದೇ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾದರು ಪಡಿಸಿದಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ (ನಾಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ನೀವು ಬಂದ ಧಾಟಿ ಮತ್ತು ಹುಮ್ಮಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿ ಏನೋ ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಸೆಯುಂಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇಟ್ಟುಹೆಜ್ಜೆ ಅನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ, ಡಿಂಕೆಯ ಹೆಜ್ಜೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. 25 ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ರೆಗೆಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನೇ ನೀವು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ; ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ನಡತೆಯಲ್ಲಿ, ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಿದ ಮಿತ್ರರು ಹಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇದೆ. ಇಳೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿಗಳೆಂದು ರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈಗತಾನೇ ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಿಳಿ ಅನೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬೇಡಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಸಮಾಜವಾದದ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅಪಾರವಾದ ಹಣವನ್ನು ಈ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಹುದ್ದೆಗೆ, ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ, ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಯಾವರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಯಾಗುತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮನರಂಜನೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದದ ಲಕ್ಷಣ. ಯಾರು ಇದನ್ನು ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ! ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತೇ! ಆದರೆ ನಾಯಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣ ಈ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ! ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಕೂಲಿಕಾರನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ! ಅವರ ಒಂದು ಮನರಂಜನೆಗೆ 15 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶಾರಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಶಾರಾ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಹಣ ಸಾಕಾಗಬಹುದು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಉಳಿತಾಯದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಇಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರತಕ್ಕ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಂಥ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ, ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ, ಅವರ ಮೇಜವಾನಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಯಾವ ಖರ್ಚಿಗೂ ಕೂಡ ನಾವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನೀವು ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜನರು ಕೂಡ ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು 45-50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅಂಥದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇಂಥದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ರಾಜಮಹಾರಾಜರನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಅದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು

ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕೇಳುವ ಒಂದು ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ ಮಾಡಿ, ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಒಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ವಾಸದ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಭೋಗದ ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜವಾದ ವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಪಾಪ ಅವರು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಭವ್ಯಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಯ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇದು ಯಾವ ಕಾರ್ಯ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂಥ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಏನು ನಡೆದಿದೆ, ಏನೇನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೆವರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಬದರೀನಾರಾಯಣ ಅವರು ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಐದು ಸಲ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಿಯುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಹೋದ ಕೆಲಸ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ. ಸಮಾರಂಭ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ, ನಾನು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗಳೇನಾಗಿವೆ, ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿ ತಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಬಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಭಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಹೆದರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಭವ್ಯಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೇಟಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ? ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಇವತ್ತು ನೀವು ಸಮಾಜವಾದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಪೊಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಏಕೆ? ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕವರು ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕು, ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭವ್ಯಾವತಿಗೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ.

ಆದರೆ ಹೋಗುವಾಗ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು? ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಅದೇ; ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಜನತೆ ದೂರ ತಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಾರ್ಗವನ್ನು ನೀವು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ನಿಮಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ನೀವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀವು ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಸಾಹಸಿಗಳೂ ಆಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಆಗಿರಬೇಕು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿರತರಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನೀವು ಹೇಗಿರತಕ್ಕ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ; ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಜಾಗೃತಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತಿ ಉಂಟಾದರೆ ಸಾಕು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಪದೇಪದೇ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಬಿ.ಡಿ.ಒ.ಗಳು ಇದ್ದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿ.ಬಿ.ಗಳನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅಧೀನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಜೋಗದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು 3-4 ದಿವಸ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 2-3 ದಿವಸ ಮುಂಚೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರ

(ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ)

ಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದು ದಿನವನ್ನೇ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಅವರ ಪ್ರವಾಸ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರಬೇಕು ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲರಬೇಕು. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅನಿಸ್ತೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನಿಸ್ತೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್, ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವ ಮಾರ್ಗ ನೇರವಾಗಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಬರುವುದಾದರೆ ಉತ್ತಮ, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅನಿಸ್ತೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಕಚೇರಿಗೆ 201 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಅಫೀಸರುಗಳ ಕಚೇರಿಗೆ 31 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ ಇಂಥ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಕೆಲಸ. ಅದರಿಂದ ಅನಿಸ್ತೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಅತ್ಯಂತ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಾಗೃತ ಅಯೋಗ, ಇದು ಏನೋ ಒಂದು ವಿಜೆರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನಿಜ, ಅವರಿಂದ ಯಾರಿಗಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ, ಅವರು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳು. 10 ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನೂ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರೋಲೀಸರನ್ನೂ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಸಬ್ ಒಸರ್‌ಸಿಯರ್‌ನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಪೊರ್ಟ್ ಹಾಕಿ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ವಿವಿಧ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಲಂಚಕೋರರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರೋಲೀಸರ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ತಿಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ರತಕ್ಕವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಇವತ್ತು ಈ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಂದ ನಾವು ನ್ಯಾಯ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುದಾರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸೋರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಅವರ ಅನಲು ಅರ್ಡರ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಅವರು ಒಂದು ಅರ್ಡರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ತಿಫೈ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಕಲು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ವಿಜೆರೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಹಾಕಿ ಅರು ವರ್ಷವಾದರೂ ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅನಲು ರಿಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ತಿಫೈಡ್ ಕಾಪಿ ಇದೆ ಒಂದು ಚೆನ್ನಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಡಮತ್ತಾರಿಂದ ಸಿರಸ್ತೆದಾರರು ಮತ್ತು ಗುಮಾಸ್ತರು ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಕೆಲಸ ಅರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಜಾಗೃತ ಅಯೋಗ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ತಪ್ಪುಕೋರರನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಿದರ್ಶನ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಆಶಕ್ತಿ, ಇರುವವರು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಲಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಲಂಚ ತಿಂದು ತಿಂದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿರುವ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಅದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ತಜ್ಞರಾಗಿರತಕ್ಕ ರಾಯರು

ಗಳನ್ನು ದಕ್ಷ ನ್ಯಾಯಸ್ಥರನ್ನು ಪರಿಣಿತರನ್ನು ಈ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, 15 ದಿವಸದೊಳಗೆ ಉತ್ತರ ಬರಬೇಕು. ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟ ಎರಡು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲ ಹೋಯಿತು, ಎಲ್ಲ ಬಂತು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಗೆ ಹೋದರೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುವ, ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳು ಹಳೆಯ ತರದಲ್ಲವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ, ರೀತಿ ನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು.

4-00 P.M.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಅಹ ವಾಲನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ರಕ್ಷಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡಿ. ವೈ. ಎಸ್. ಪಿ. ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಂ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರು ಕಳ್ಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ಇಸ್ಕೀಟು ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಟಿ. ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿದಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೂಡ ಅಚೇಟ್ ಎಂದು ಬುಕ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಊರಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವವರು ಡಿ. ವೈ. ಎಸ್. ಪಿ.ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿರುವುದೆ ರಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರು ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳ ಸ್ನೇಹಿತ ನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಏನು ತಾನೇ ಮಾಡಿಯಾನು? ಶ್ರೀ ಬದರಿನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಮನೆಯವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆರ್ಟಿ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವರ್ಗವಾಗಿಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾಗರದ ಡಿ. ವೈ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಇವರಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಹತೋಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಅದಳಿತವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಜೈಲಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಜೈಲುಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಬೆಳೆದವೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅನುಭವಿಸಿರತಕ್ಕವರು ನೋಡಿದಂತೆ ಜೈಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನದಿವಸ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ, ಮಾನಸಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ನಾವು ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ್ದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಠಿಣವಾಗಿ ಎರೋಧ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ (ಕಾರ್ಕಳ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಇಂದು ನಾವು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂವೃದ್ಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲನೇ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಏನು ಎಂದರೆ, ಮತ ಯಾಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಸಮಾಜ ದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ಯಾಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದಿರು ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಕರೆಯಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಈಗ ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬೇರೆ ರಾಜಕೀಯ ಮಂಡಳಿಗಳಂತೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ

(ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೋಯಿಲ)

ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ನಾವು ಯಾವರೀತಿ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಅದು ಜಯಪ್ರದವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿಲ್ಲ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸವಿಯನ್ನು ಅವರು ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದರೆ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗದ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಿವಿಲ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಏನು ಇದೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷ ಯಾವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಇದೆಯೋ ಆ ಪಕ್ಷದ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಬಹುಶಃ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯಿರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದು ಏನು ಇದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಜರುಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡದೆ ಕಡೇಪಕ್ಷ ಹೈಯರ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಆಡಳಿತದಲ್ಲದೆಯೇ ಆ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಆ ಪಕ್ಷದ ತತ್ವವನ್ನು ವಿರುದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ನಾವು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಎಫಿಷಿಯೆನ್ಸಿ ತರಬೇಕು.

ಮೊದಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಎರಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೈನೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರುವಂಥ ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಇದರ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ವ್ಯವಹಾರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದು, ಕೆಲವುಸಾರಿ ರೈತನಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರಕಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಾರ್ಯ ಬಾಹುಳ್ಯದ ವೈಷಮ್ಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಬರೀ ದುಬಾರಿ ವೆಚ್ಚದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏತಕ್ಕು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಎಮರ್ಶೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವರೀತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತಯಾರು ಆದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಲವಾರು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ಯಮದ ಹಿತೋಷಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ಹೈಯರ್ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಅದರ ಭಾರವನ್ನು ಈಗ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೆಮೋ ಪ್ರಾಕ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇದು ಬಹಳ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಎಮರ್ಶೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ರೆಮೋ ಪ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರ ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ತೋರಿಸದೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾನೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂದೋಬಸ್ತನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಪೊರೋಷನ್, ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಕೊಡದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೂ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರು ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದೊಬ್ಬನನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಬ್ಬರು ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇತರರನ್ನಿಗಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಂಬಳ 130—135 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು 120 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಇತರರನ್ನಿಗಲಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರು ಒಂದು ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲನ್ನು ಸಹ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ಎದುರುಗಡೆಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಇವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲೆಂದ ಬಂತು ? ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹತೋಟಿಯನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಪ ಸಂಚಾರಿಯವರು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತಮ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ಬೇರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹತೋಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಬೇರೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಾರ್ಗ ದರ್ಜೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗವೇ ಸಿಗುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಲಂಚದ ಬೆಲೆಗೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರು ರೆವಿನ್ಯೂ ರೆಕ್ಕೆದ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ರೆಕ್ಕೆವನ್ನು ಇಡದೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರ ಮೇಲೆಯೇ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯಾಗದಿದ್ದ ಕಡೆಯೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸದಿದ್ದರೆ, ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಏನು ಒಂದು ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಮುಂದೆ ಉಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಪೊಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಸಮಾಜವನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಹಿರಿದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಾನ ನಿರೋಧ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಆದಾಯ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಮನೆಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಪಾನನಿರೋಧ ರದ್ದು ಆದಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಆದಾಯ ತಪ್ಪಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ಮನೆಮಾತಾಗಿದೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ಕಿರು ಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಬಡ ಗೇಣಿದಾರರು ಏನಾದರೂ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಡಲು ಹೋದರೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಹೊಡೆದು ಅವರು ಮತ್ತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಬಂದಂತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್

(ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೋಯಿಲ)

ಕೊಟ್ಟ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮೇಲೆ ಪೋಲಿಸಿನವರು ಪೆಟಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದು, ಇನ್ನೂ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು, ಅವರ ಕೈಗೆ ಬೇಡಿ ಹಾಕಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನಂತರ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಆಯುಧವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟ ವರ ಮೇಲೆಯೇ ಸೆಕ್ಷನ್ 145ರ ಪ್ರಕಾರ ಸಿ. ಆರ್. ಪಿ. ಸಿ. ಪೊಲೀಸಿಂಗ್‌ನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದು. ರ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ 145ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಕಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಇಂದು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಜಮೀನಿನ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪಿಹೋದರೆ ಅವರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. 145ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ಅವರೇನಾದರೂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಭೂಮಾಲೀಕರಿಂದ ತನ್ನ ಹೊಲವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಇರುವೆಲ ಮತ್ತೂ ಮೂಡುಬಿದರೆಯಲ್ಲಿನ 9 ಜನ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮೇಲೆ 145ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ಕೇಸ್ ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಬಡ ಗೇಣಿದಾರರು ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಗ್ಗೆ ರಶೀದಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೋರಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಮೇಲೆ 145ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಸತಾಯಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 9 ಜನ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 145ರ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಅದು ಮೂರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೆ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅವರನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ಇಂದು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿ ಬಡತನದಿಂದ ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಡತನವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ರ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ 145ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಅದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂಬ ಹಾಕಿದಂತೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಸತಾಯಿಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ವಕೀಲನಾಗಿ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದಂಥ ಜನರೂ ಕೂಡ ಈ ಪೋಲಿಸಿನವರ ಕಾಟದಿಂದ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ತಿರುಗಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನದಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಐ. ಪಿ. ಸಿ. ಅವರು 10 ರಿಂದ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಕೆಲವು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ತಾವು 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಒಂದು ಪದವಿಯನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಕೇಳಿದವನ್ನು ನಾನು ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ನಾನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಅವರ ಬಾಯಿಂದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ವಿಷಾದದಾಯಕ ವಾದವರ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳವರ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅಂಥಾದ ರಲ್ಲಿ ಯುವಕರನ್ನು ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರಿಂದ ಲಂಚವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಲಂಚ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡುವ ತರಬೇತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೇ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯುವಕರಾದಂಥ ಸಬ್‌ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದಂಥ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ಸ್ ಏನಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಂದ ಕೂಡ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 173ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

“ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟರ್ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಇನ್‌ಸೆಂಟಿವ್ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರ ನೇಮಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಡಿ.ಎಸ್. ಪಿ. ಮುಂತಾದ ಅಫೀಸರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಅವರ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕ್ರೈಮ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಫೀಸರು ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಪೀಲುಗಳು ಬಂದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಫೀಸರುಗಳೇ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಇರಾಖೆಯವರೇ ಅಪೀಲನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇಲ್ಸ್ ಅಫೀಲನ್ನು ಹಿಯರ್ ಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲು ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಇರಾಖೆಯ ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಕೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರೆಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಲಂಚ ಋಷುವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ, ಪೋಲೀಸ್, ಜೈಲು ಮತ್ತು ನಿರಾವರಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆರೊಬ್ಬರು ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನ ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಸಮತಾವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕಕಡೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಸಾರಿ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನು ಅವರು ಹೇಳುವ ಸೋಷಿಯಲಿಜಂನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಜಂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಸೋಷಿಯಲಿಜಂ ಬಂದರೆ ಕಮ್ಯುನಿಜಂ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಜಂನ ಜೊತೆಗೆ ಕಮ್ಯುನಿಜಂ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸೋಷಿಯಲಿಜಂಗೂ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯುನಿಜಂಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು ಸೋಷಿಯಲಿಜಂ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ಮತ್ತು ಹೆಂಗಸರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲಿಜಂಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಲಂಚಗಳಿಗಿಂತ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಮೂಲಲಸೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರೆಡೆಚೇಪಿಜಂ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಾಳಬೇಕು. ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇದು ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ, ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾರಿಗೆ ಇದೆ ಯಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಬಡವರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸತ್ವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡುವುದು ಕಂಪುಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಬಡವರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಆ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಬಾರದ ಹೊರತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಬದವರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪಾರ್ಲಿಯಂಟ್ ಚೇರ್ ನವೆದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಮಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಒಮ್ಮತದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಭೂಮಾಲಕರ ಪರವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಏನು ವ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಡೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಜನರಲ್ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಆವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲೆಯೇ ಕಟ್ಟಿದಾರಿಯಲ್ಲೆಯೇ ಹೋಗುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಜಡ್ಜ್ ಮೆಂಟ್ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಡಿಸಿಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನೌಕರಶಾಹಿಯ ಆಡಳಿತವೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಜಾಣಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದೇ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

4-30 P.M.

ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಜನ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೊಸಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಬರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಅನೇಕ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳವರು ವಂತಹ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಇನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳವಳಿ ನಾಯಕರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸೋಷಲಿಸ್ಟರಿಗೆ ಅಡ್ವರ್ಟೈಸಿಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಗೊತ್ತೇ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಶಾಂತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಸೊಸೈಟಿ-ಇವು ಯಾವುದೂ ಇರಬಹುದು ; ಅಂಥದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನೂ ಸಹಾಯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲೆಕ್ಕೇರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ಇದೆ ಆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಮನೋಭಾವ. ನೀವು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಇಂತಹ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನೀವು ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನೂ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಮುಂದೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರೊಡಕ್ಟಿವಿಟಿ ವಿಚಾರದ ಸಮಿನಾರ್ ನಡೆದಾಗ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೂಲಿತನ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ಭಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಜನರ

ಪರವಾಗಿ ಮಾಡತಾಡಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮತ್ತು ಬಡಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಥ ಘೋರಣಿ ಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರ ಏಳಿಗೆಯಾದೀತು ? ಇಂಥವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ನೀವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತವೇ ಸರಿ ಸುಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನನಗಂತೂ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಮತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ದಾರಿ ಯಾವುದು ? ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಿವಾಗಿ ಅವನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಸುಪರ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಗೌರವ ನಿಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಿಂದೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಬಹುದು ; ಈಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಡಿತನಲ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅವರಲ್ಲೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆಗಳು ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲ ಒಂದು ಕೃಷ್ಣ ರೋಷಕವೇ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ನೀವು ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮೇಲೆರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅವರು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಅವರನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ ಗಿ ವಾಟರ್ ಅಂಡ್ ಸಿವಿಲ್‌ಜ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿರುವಾಗ ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಮೋಸ್ಟ್ ಬ್ಯೂರೇಕ್ರೇಟಿಕ್ ಬಿಟ್‌ಲಿಕ್ ಉಳ್ಳಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನೌಕರನು ಕೂಡ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿಲ್ಲ ; ಮತ್ತು ಯಾರನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದವರಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತೀರಾ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು. ಅಂಥವರನ್ನು ಸೂಪರ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ? ಇದು ನಿಮ್ಮ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಭವ್ಯವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಥೆರೇಮೇನರನ್ನು ಕೂರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಥೆರೇ ಮೇನರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆರೋಪಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಪುನಃ ಥೆರೇಮೇನನ್ ಆಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಂಡರ್ ಟೇಕಿಂಗ್‌ನವರು ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಥೆರೇಮೇನನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಯು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯೂರೋಕ್ರೇಟಿಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಪೀಷ್ ಡೆಮ್ ಅವೇ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಿವೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದರ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎ. ಜಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಕಮಿಷಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ವಿಧಾನ ಸೌಧಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ, 365 ದಿವಸ ಅದ ಮೇಲೆ ಆ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮೇಲ್ಮೈಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ; ರಿಟೈರುರ್ ಆದಮೇಲೆ ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮೆಶೀನರಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಪ್ರಿಂಕ್ಲಿಂಗ್‌ಮೇನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಿ.ದಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಬೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರನ್ನು ತಂದು ಒಂದು ರೀಅರ್‌ಎಸ್ಸೆಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ದೂರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟೇ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲಿಸ್ ಇರಾಬೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಪೋಲಿಸರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಮನೋಭಾವ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಹೊಸ ಮನೋಭಾವ ಬಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸರ್ಕಾರವವರು ಇವತ್ತು ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ, ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಪೋಲಿಸರು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರಬೇಕು. ನಾವು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಇರುವುದು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಪೋಲಿಸರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಮನೋ ಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸಕೋಟೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ಯಲ್ಲಿ ಕೋನದಾಸಪುರ ಎಂಬ ಊರು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆಯಿತು. ಜಮೀನ್ದಾರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಪಸ್ ತಯಾರಕರು. ಪೋಲೀಸರು ಇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಚೆನ್ನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರೊಳಗೆ ವೈಷಮ್ಯ ಬೆಳೆದು ಜಮೀನ್ದಾರನು ಗೂಂಡಾಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಈ ರೈತರಿಗೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಕಾಲನ್ನು ಸಹ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡ ರೈತನ ತಾಯಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೂ ಪೋಲೀಸರು ಈ ಬದ ಜನರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಬೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತನ ತಾಯಿ ಬಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಅಲ್ಲಿನ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತಾ ನೀವು ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆರಿಸ್ತೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಡಿಮಾನ್ಡ್ ಸ್ಕ್ವೇಷ್ ಸಹ ನಡೆಯಿತು. 19ನೇ ಜೂನ್ ಮಾಹೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಮಾನ್ಡ್ ಸ್ಕ್ವೇಷ್ ನಡೆಯಿತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 11ನೇ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿಯೇ ತಮಗೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ದೂರು ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಕೇಸನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿನವರು ನೇರವಾಗಿ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಪರವಾಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸಕೋಟೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನ ವಿಚಾರವಿದು. ಕೊಣವಾಂಪುರು ಗ್ರಾಮದ ರೈತರ ಗೋಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಒಬ್ಬ ರೈತರಿಗೆ ಕಾಲು ಮುರಿದಿದ್ದಾರೆ, ಪೋಲೀಸಿನವರು ಆ ಕೇಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ 14ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜಾರಿ ಇದ್ದರೂ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಚೆನೆಂಟ್‌ಗೂ ಮನಸ್ತಾಪವಾಗಿ ಚೆನೆಂಟ್ ಅದವನು ಅವನ ಮೇಲೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಹೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರತ್ತಕ್ಕೇ ಸಮಾಧವಾದ. ಅಲ್ಲಿ ಜಮೀನ್ದಾರರೇ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 14ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ರೈತ ನಿಜವಾಗಿ ಹೆದರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮನೋಭಾವ ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುದು. ಒಂದುಸಾರಿ ಒಬ್ಬ ಮಾಲೀಕ ಗನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಪೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಏಳು ಬಿತ್ತು. ಅವನು ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ ಎಂದು ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿರುವವರು ಕೆಲವರು ಆ ಕೆಲಸಗಾರರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ, ನೀವು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದುವರೆಗೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಮಿಷಿನರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದು. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಇನ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇತರ ಯಾವ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಲೇಬರ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನು ಅಪ್ಪಾಯಿಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಪ್ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗೆ ಒರೋಧವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಅಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ತಾವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ 6 ಜನ ಪೋಲೀಸ್, ಒಂದು ವ್ಯಾನ್ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗಂತೂ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಮನೋಭಾವ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಮಾಲೀಕನಾಗಲೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೊಸರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೇ ಪೋಲೀಸ್ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಒಂದು ಕೋರಿಕೆ ಏನೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾಲೀಕರೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರೇ ಆಗಲೇ ಈ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಇರಾಖೆಯೆಂದರೆ ಭಯಸ್ಪರವಾಗಬೇಕು. ಇಂತಹ ಭಾವನೆ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯೂ ಹುಟ್ಟಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಸೋಷಿಯಲಿಜಮ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಬಳಕೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಗೂಂಡಾಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮರದೂರಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ವಾರ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾರು

ಹೋಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೋ ಅವರನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ರಾ ಅಂಡ್ ಅಡರ್ ಈಡ್ ನಾಮರ್, ಡೇರೀಜ್ ನತಿಂಗ್ ಆಬ್‌ನಾಮರ್ ಎಂದು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರು ವಾಗ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಬೇಕು ? ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಯವರು ಅಂದರೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಬಲ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರು ಈಗ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಕ್ಯಾಟರ್ಸ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನ ಕೈತಡ್ಲ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೀರು ಮತ್ತು ಲೈಟ್ ಚಾರ್ಜ್ ಇಷ್ಟಾಗಿದ್ದ ಯೆಂಬುದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಇಷ್ಟು ಮೊಬಲಗೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಹಣವನ್ನು ಲಂಪ್ ಸಮಾನ್ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೂ ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಬಲ್ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಟೈಮ್ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದಂಥ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟಬಲ್ ಇದುವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಕಡೆಯದಾಗಿ ಜೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಏನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಇಂಪ್ಲಿ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರು ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕೂಲಿ ಏನು ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, 1962-63ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕೇವಲ ದಿನಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಏನು 20-30 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ 20 ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ದಿನಕ್ಕೆ 40-50 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಏನೋ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ದಿನ ಒಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri D. DEVARAJ URS.—This is being paid in addition to other facilities of food and other things.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗ ಬೇಕು. ಜೈಲು ವಾರ್ಡರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯೂನಿಫಾರಂಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಯೂನಿಫಾರಂ ಹೋಪ್‌ಲೆಸ್. ಕಾನ್‌ವೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ಇರುವ ಯೂನಿಫಾರಂ ಸಹ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಜೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೇವಲ ನಾರ್ಕರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಧಾರಣೆ ಇವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೈಲುಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ (ನಿರಗುಪ್ತ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಕೂಡ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಟೀಕೆಗಳು ನಿಜವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಈಗ ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನೇಕ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳು ಬರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ನ್ಯೂನತೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದು ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಂಟುಜಾಡ್ಯವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ)

ಕೇವಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿತವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೆಳ್ಳೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ತಾ. 1-10-1953 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದೆವು. ಅದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂವರೆಗೂ ಆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಏನು ನಾವಿನ್ನೂ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶ, ಮದ್ರಾಸ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏಕಮತ ಐಕ್ಯತೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹರಿದು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕರ್ನಾಟಕ ಈಗ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ರಾಜ್ಯದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೀಡಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೌಕರರ ಸೀನಿಯಾರ್ಶಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸೆಟರಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು ಇವರನ್ನು ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನವರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನವರು ಬಳ್ಳಾರಿಯವರನ್ನು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಖಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನಾದರೂ ನಮಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಎಂದೊಂದು ಸರ್ಕಾರ ಎಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಸೀನಿಯಾರ್ಶಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾದರೂ ಒಂದು ಖಾಯಂ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ನೌಕರರಿಗೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ನೌಕರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಮೂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡದ ವಿನಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಒಂದು ಏಕ ರೂಪತೆಯ ಕಾನೂನಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಒಂದು ಏಕರೂಪತೆಯ ಕಾನೂನು ಬರುವವರೆಗಾದರೂ ಈ ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರುಗಳು ಪಿಲ್ಟರ್ಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಡಿವಿಜನ್ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಒಂದು ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಡಿವಿಜನ್ ಅಂತ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದರಲ್ಲೇ ಏಳು ಲಕ್ಷ ಏಕರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇನ್ನೂ 2-3 ಲಕ್ಷ ಏಕರೆ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಚೀನ ವಾಟರ್‌ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮುನಿರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ರ್ಯಾಂಕಿನ ಕೇಡರಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರ ಕೇಡರಿನ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಡಿವಿಜನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚುಗಳೇನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟಿ.ಪಿ.ಬಿ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿವಿಜನ್ನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಾರ್ಡರ್ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಆ ಗೌರ್ಮರ್ ಅಡ್ವೈನ್ಸ್ ಮೇರೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು

ಸೇರಿ 19 ವರ್ಷಗಳಾದಾಗ್ಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಂಥ ಮೈನೂರು ಬಾಂಡಿ, ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೂಡ ಎತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ—ಅದವಾನಿ, ಆಲೂರು ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ಒಂಭತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈಗ ಒಡೆದು ಹೋಗಿ ಅಂಥ ಸೇರಿವೆ. ಅಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನಾ ಅಚ್ಚು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿಗರು. ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ರೈಪ್ರೆಸಂಟೇಷನ್ ಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗರಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎನುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇನು ಹೇಳಿದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳಿವೆ. ಈ ದಿವಸ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಗೆ ಯಾರೇ ಹೋಗಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಂಪ್ಲೆಂಟೆನೆಸೊಂದಿಗೆ ಹಣ ಸಹಿತ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದರೇನೇ ಅವರು ಕಂಪ್ಲೆಂಟೆನ್ಸನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟೆನ್ಸೇ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ರೂಪವತ್ತುಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಸಹಾ ಇರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಪೊಲೀಸ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಆತನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಅವನು 8 ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ 24 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಿನನೀ ಧಾರಣೆಗಳು ಏರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಭಾವನೆ ಸಾಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್ ಒಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಟ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಜನರು ಅವರು ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಖೂನಿ ಮಾಡಿ ಪೊಲೀಸರಿಗೆ 10-20 ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಿಡುವಾಗಿ ಬರಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಕ್ರಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಜನರಿಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಬರುವಂತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟರ್ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇನ್ನೇನು ತಾವು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವಾಗ ಅವರು ಇವರ ಸರ್ವೀಸನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾಗಲಿ ಎರಡು ಟರ್ಮ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಕಾನೂನಿದ್ದರೂ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ 6 ವರ್ಷಗಳ ಟರ್ಮ್ ಮುಗಿದಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೇ ಎಕ್ಸ್ಟೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಗೌರವೆಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರು ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳೆಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ಎರಡು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನೇ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟರ್‌ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಸರಕಾರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬೋರ್ಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಅಂಥದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಅಂಥಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವರು, ನಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಇ. ರಾಮಯ್ಯ)

5-00 P.M.

ತುಂಗಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಆಯಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗೆ 1960ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ 58 ಲಕ್ಷದ 11 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ 12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಆಯಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ರಸ್ತೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಬರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು. ಈಗಲಾದರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. 12 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಏಕೆ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಜಾಗೃತ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ನೀಪೇಜ್ ವಿಷಯ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಯಕಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನೀಪೇಜ್ ಜಮೀನಿಗೆ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯಲು ನೀರಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರವಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲ. ಈಗ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀಪೇಜಿನಿಂದ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಈ ಕಸ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಶರಣಪ್ಪ (ದೇವದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವೊಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಎರೋಡಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಮ್ಮೆಲಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಂದು 75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಹಣಕ್ಕೆ ಒಳಾಡಳಿತ, ಪೊಲೀಸು, ಜೈಲು ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಮುಂತಾದ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹಣ ಬರ್ಚುಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ರೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಳಾಡಳಿತ ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಲಂಚಗೃತನ, ಲಕ್ಷೇಜ್ ಮತ್ತು ವೇಸ್ಟೇಜ್, ಹೆಚ್ಚು ಬರ್ಚು ಇದ್ದರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಹಿತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಅನೇಕರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸಾಮಾನ್ಯರಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೊಡ್ಡವರವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸರಕಾರ ಇದನ್ನು ಹತ್ತೊಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಒಳಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಎನಾ ಕಾರಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು 1962 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆ ಫೋಸ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಇದ್ದುಹಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಟಪ್ಪಾಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಳೆದುಹೋಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುವುದು ಇದೇ ಅವರ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 4 ಡಿಜಿಟಲ್ ಕಮಿಷನರ ಹುದ್ದೆಗಳೇನಿವೆ ಅವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 54 ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗೆ 6 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಪೊಲೀಸು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ 33 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಪೊಲೀಸಿನವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದವೇರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 900 ಜನರಿಗೊಬ್ಬ ಪೊಲೀಸಿನವ ಇದ್ದಾನೆ. ಅಂದವೇರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೊಲೀಸ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ, ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಪರಿಪಾಲನೆ ಏನೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೋಷದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಪೊಲೀಸು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಆಯವ್ಯಯದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಡಾಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಏನು ಇದೆಯೋ ಆ ಎರಡು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಆದರೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 10-12 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ಇಂಥಾ ಮಹಾ ಮಹಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಡತನವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಯೋಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮತ್ತು ಈ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲೆಕ್ಕೆ ಸರ್ವರೂ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ನಿಜವಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಜಾತೀಯ ಮತವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಮೋಷನ್ ಇವುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾರಣ ಕೆಲವರು ಒಂದು ಮರ್ಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೆಲವರು ವಕ್ರಲಿಂಗರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕೆಲವರು ಲಿಂಗಾಯಿತರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಯಾರನ್ನೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪುಗತಿಯನ್ನು ದ್ವೇಷ ಮಾಡಲೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲೆಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದೇಶದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರು ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮತ್ತರ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬರಲೆಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲೇ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೂರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಾತಿ ಮತ ಸಂಧ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಮಹತ್ವರವಾದ ವಿಷಯ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕಾರಣ ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಹಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇಂಥಾವಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿ. ಆರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತು ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಯಿತು. ನನಗೆ ತಿಳಿದುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸೇರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ 5 ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಹಸ,

(ಶ್ರೀ ಶರಣಪ್ಪ)

ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈ ಒಂದು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಏನು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಬೇಕು ಯಾವುದೇ ಸಾಧನವೇಕೆ ಎಂಬುದು ತಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಈ ನಿರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆ ಆಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವು ಜನರ ಅಧಿನಿಷ್ಠೆಪನ ಖಾತೆಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಲಿಸ್ ಖಾತೆಗೆ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಒಂದು ಅಲ್ಪ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇವಲ 5-10 ನಿಮಿಷ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri DHARMASINGH NARAYAN SINGH (Jewergi) [In Hindi]

5-30 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ (ಅರಸೀಕೆರೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ, ಪೋಲಿಸ್ ಹಾಗೂ ನಿರಾವರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕವಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಿಧಾನ ಸೌಧದವರೆಗೆ ಈ ಆಡಳಿತ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಲಂಚ ರುಪುವತ್ತುಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಅದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹೇಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದು ಯಶಸ್ವಿ ಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನೋಭಾವ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಮಗೆ ಇಚ್ಛೆ ಬಂದವರನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನೋಟೀಸಾಗಲಿ ಕೊಡದೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಧೌತತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ಇನ್ನೂ ಪೋಲಿಸರಲ್ಲಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ 'ಮೇಘ ಹೆಲ್ಮ್' ಯು ಎನ್ನುವ ಬ್ಯಾಡ್ಜನ್ನು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಬ್ಯಾಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಅವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ 'ಪುಲಿ ವೇಷದ ಕತ್ತೆ' ಯಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನೋಭಾವವಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವದವನಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಪೋಲಿಸಿನವರಿಗೆ ಲಂಚ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರನ್ನು ಅಥವಾ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕಾದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಸತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಇಡೀ ಕುಟುಂಬವನ್ನೇ ಪೋಲಿಸರು ಹೋಗಿ, ವ್ಯಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಗರ್ಭಿಣಿ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕೂಡ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೆರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ನಿರ್ದೋಷಿಗಳೂ ಇವೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಹಾಗೆ

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವವರೇ ಕಳ್ಳನನ್ನೂ, ಸಾಮಾನನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವಾಗ ಕೇಸು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಳವು ಕೇಸು, ಲೂಟಿ ಕೇಸು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರೂಫ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಯಾವುದೇ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಪೊಲೀಸಿನವರು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಕೂಡ ಏಳುತ್ತವಾಗಿದೆ. ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸ್‌ನವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ನೋ ಅಬ್ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನವರಿಂದ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ, ಟೌನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನವರಿಂದ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂಚಾರಿಯತಿಯಿಂದ ತಂದು ಅರ್ಜಿ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಷ್ಟಗಳಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳು, ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಳಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸ್ ಹೊಂದಿರುವವರು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದು, ಸಿನಿಮಾ ಹಾಕುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದನ್ನೂ ಮಾರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಂಪೇಗೌಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಥಿಯೇಟರುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲೇಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಸುರಿದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಥಿಯೇಟರ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಉತ್ತಾದನೆ ಇದೆಯೇ? ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಥಿಯೇಟರ್‌ಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರೆ 25-30 ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಟೂರಿಂಗ್ ಚಾಕೀಸಿನಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಡಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೊಯ್ಲು ನೀರನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿಭಂದನೆ ಮೇಲೆ ಐದುಕಾಲು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಂಧದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆತ್ಮ ಗೌರವ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ನೀರು ಹರಿದು ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಆ ನೀರಿನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಯಿತೇ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸದೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಹೆದರಿ ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಂಧಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ನೀರಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ನಮಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಪೂರ್ತಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವತ್ತಿನದಿವನ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಸುಮಾರು 5-6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಏಕೆ ಅಪ್ ಚಾನರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಒಂದು ಚಾನರ್‌ನಲ್ಲೂ ನೀರು ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಿರುಪತಿ ಏಕೆ ಅಪ್ ಚಾನರ್ಸ್ ಹಾಕಿದರೂ ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿದ್ದು ತೋಟ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತು ಹಾಳಾಗಿವೆ ಅದರೂ ಆ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ಜನಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮನಕತ್ತೂರ್ ಚಾನರ್ಸ್ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಚಾನರ್ಸ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಚಾನರ್‌ನಲ್ಲೂ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಆಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾವು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸ್ಥಳೀಕರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟಕ್ಕೂಟೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದಾಗ ನೀರು ಹರಿಯತಕ್ಕ ಚಾನರ್ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂಪರ್‌ಡಿವಿಷನ್ ಮಾಡುವವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ನೂರಾರು ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯಾಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ವರ್ಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಬೇರೆ ಯವರು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ನಡೆದದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇರಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಬಿಡಿ ನಿಂದ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನೀವು ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಅರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇದು ಆಡಳಿತದ ಸ್ವರೂಪವಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಆತನನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಯಾರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಮಾಡಿದನೋ ಆತನು ಬಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಡಳಿತದ ಮೈಖರಿ ಇದೆ. ನ್ಯಾಯ ಸತ್ಯ ಧರ್ಮದಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿ ನೀವು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜಯಚಾಮರಾಜಪುರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೂ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಜೈಲುಗಳ ಪನ್ನಾಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳಿಗೆ ಊಟ ಉಪಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳದ್ದೇ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಇದೆ. ಆಹಾರ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೂ ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಜೈಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಜೈಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜೈಲುಗಳ ಖೈದಿಗಳಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಅಡಿಗೆ ಆಳಿನ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ರುಜಾ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಲಪಟಾಯಿಸತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಮತಾವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿ.ಐ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ದೇವರೆ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಕಳ್ಳತನ ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಕೌಶಲ್ಯ ಇರುವಾಗ ಈ ನರಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ! ಅಪಾದಿತರನ್ನು ಎರೋಪ್ಲೇನಿಗೆ ಹಾಕಿ ಎಳೆದು ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿ ಕಳ್ಳತನದ ಜಾಡು ಹಿಡಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ನೀವು ಏನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ, ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಹಚ್ಚಿ ಅನಾಗರಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾ, ನೀವು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಕೂಡ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯನಗಳನ್ನು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ತರಬೇತಿ ಮಾಡಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ದೇವರು ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಿಯಾನು. ದೇವರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಸಿಕ್ಕೀತು. ಲಂಚಗುಳಿತನದ ಆಡಳಿತ, ರಾಜಕೀಯ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ಬಂದೀತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ (ಹೊಸನಗರ).—ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಂಗವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಜನ ಸಮ್ಮಂದ ಬಹಳ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಯ ಅಶೋಕರಗಳನ್ನು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಿಂಚಿತ್ ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧನ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಬರುವ 1977 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿಂತಾಜನಕವಾದೀತು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನ ಹಿಂದಿನಷ್ಟು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೋಡಲಾಗಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗಾಗಲಿ ಬೇರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್‌ನ ಬೇರೆ ಸದಾ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ, ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಉತ್ಸಾಹ ಇದ್ದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನಿರ್ವಾಹಣಾ ಮನೋಭಾವ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರ ಮಿಷಿನರಿ ಏನು ಇದೆ, ಆ ಮನೋಭಾವವು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ ಅವರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಾಗದೇ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 10 ಅಲ್ಲ 100 ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅವತಾರ ಎತ್ತಿದರೂ ಕೂಡ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿವರೆಗೂ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದಹೊರತು ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹರಾಜಿನ ಪಾಪ್ ಮೈಜ್ ಡಿಪ್ಲಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್‌ಮನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆನ್‌ಎಕಾನಾಮಿಕ್ಸ್ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಕೂಡ, ಸಂಸ್ಥಾಕಾಂಕ್ಷೆ ಸ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ 10—15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಿರ್ದೇಶನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬರ್ ಕೆರೆಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಬಂತು. ಆತ ಡಿಪ್ಟಿ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಎಂದು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ರಸೀದಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆ ಬರ್ ಕೆರೆಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ. ಆತನಿಗೆ ಪಾರ್ಸಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಆತರಹ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನ ರೋಷಕ್ಕೆ ಎದ್ದಾರು ಎಂದು ಜನ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಆತ ಆ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಜನ ತನ್ನ ಜೇಬಿನಿಂದ 100 ರೂಪಾಯಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಸುಳ್ಳು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ತಹಸೀಲ್ದಾರರೂ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಹತ್ತಾರು ಜನರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿ ಪೋಲಿಸು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಬರ್ ಕೆರೆಕ್ಟರ್ ರಾಮಪ್ಪ ಈ ರೀತಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ಭಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ದರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಆ ಬರ್ ಕೆರೆಕ್ಟರ್ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ, ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮೇಲೆ ವಿಸೇಗೆ ಕೈಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದವರು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವರು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರೂ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರನ್ನು ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಭೂಮಿದಾರಣೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ, 10 ವರ್ಷ ಆದರೂ ಆ ಭೂಮಿದಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. 10 ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಎಕರೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿ ಡಿಪ್ಲಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ 20 ವರ್ಷಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಜೊತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಟೈಮ್ ಲಿಮಿಟೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಎಫ್. ಐ. ಆರ್. ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ)

6 ತಿಂಗಳು ಅದರೂ ಚಾರ್ಜ್‌ಸೀಟ್ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚಾರ್ಜ್‌ಸೀಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನ ಕೈಹಿಡಿತ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕರೆಸಿ ಆತನಿಂದ ದುಡ್ಡು ಕಿತ್ತು ತಿನ್ನುಬಹುದು ಎಂದು ಆರೀತಿ ದುರಾಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನಾವು ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಧಾರಣೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಆರೋಪನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, 6 ತಿಂಗಳು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗದ ಕೇಸುಗಳು ಇವೆ. ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ಜನರನ್ನು ಕರೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಸಬ್‌ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಮೇಲ್ನಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೋ, ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಇಂಥ ಕೇಸುಗಳು ಇರುವುದೋ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಈ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಈವೊತ್ತು ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನಂಥ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಅಥವಾ ರಾಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನೀನು ಯಾರಪ್ಪ ಎಂದು ಕಣ್ಣು ಎತ್ತಿ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತಿಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ ಆ ಒಂದು ಆದಳಿತ ದಲ್ಲಿ ಬಡಕೂಲಿಗಾರನು ದರಬಾಸಿಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ, ಆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮಂಥ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹೋಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ನುಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ಆತ ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟ. ಆತ ಕಾಂಪನ್‌ಸ್ಟೇಷನ್ ಕೊಡಲು ತಹಸೀಲ್ದಾರ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಸ್ವಾಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಸ್ವಾಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಟ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ 200 ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ಮನೆಕಟ್ಟಲು ನಾಟಾ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಮನೆ ಆತನಿಗೆ ಸೇರಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ನಾಟಾ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಂಡಾರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ತರಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಜನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡ ದಿದ್ದರೆ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ 68 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 4—8 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಪದೇಪದೇ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಫೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು 8 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಪಹಣಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸುವುದಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ? ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ರೈತ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದಿದ್ದಾನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೋಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಧಾನ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರಿವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಪಹಣಿಯಲ್ಲಿ 8 ಆಣೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಇವರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಉಪಕಾರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದ: ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್ ಬಿಲ್ಡ್ ಅಪ್ ಮಾಡದೆ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಳುಗುವುದಾದರೆ ಬಂಡಿತ ಸಮಾಜವಾದ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House stands adjourned to meet at 12 noon tomorrow.

The House adjourned at Six of the clock to meet again at Twelve of the Clock on Tuesday the 4th July 1972.